

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at igangsætte arbejdet med en national arkitekturpolitik. (Medlem af Inatsisartut Erik Jensen, Siumut)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur og Yderdistrikter)

1. behandling

Jeg vil på vegne af Naalakkersuisut gerne takke medlem af Inatsisartut, Erik Jensen, for forslaget om, at Naalakkersuisut pålægges at igangsætte arbejdet med en national arkitekturpolitik.

Naalakkersuisut deler forslagsstillerens synspunkt om, at arkitektur ikke alene handler om bygninger, men også om identitet, kultur, livskvalitet og samfundsudvikling. Det byggede miljø udgør rammerne for vores hverdag og er afgørende for, hvordan vi udvikler os som samfund. En national arkitekturpolitik kan derfor blive et vigtigt redskab til at formulere en samlet vision for fremtidens byggeri, byudvikling og visuelle identitet i hele landet – både i byer og bygder.

Som Naalakkersuisut tidligere har fremhævet, bør arbejdet tilrettelægges strategisk og langsigtet. Det betyder, at det første skridt må være at udarbejde en strategisk procesplan, hvor arbejdet opdeles i delprojekter med tydelige leverancer og i tæt dialog med relevante aktører og samfundet bredt. En sådan plan vil skabe en realistisk ramme for, hvordan vi gradvist kan bevæge os fra vision til handling, samtidig med at ressourcerne anvendes målrettet.

Naalakkersuisut finder det relevant, at en kommende arkitekturpolitik blandt andet kan tage udgangspunkt i følgende temaer:

- Et fælles arkitektonisk udgangspunkt: En national politik bør bygge på historisk bevidsthed og respekt for vores lands udvikling og traditioner. Det handler både om at værne om det, vi allerede har, og om at definere, hvordan vi ønsker at forme vores fysiske rammer i fremtiden.
- Grønlandsk arkitektur og kulturarv: Arkitekturpolitikken bør understøtte bevaring og fornyelse af kulturarven samt styrke den lokale identitet i vores bygder og byer. Dette vil også give borgerne en stærkere forankring og stolthed i hverdagen.

- Bæredygtighed og klimatilpasning: Grønland står over for særlige udfordringer som følge af klimaændringerne. En arkitekturpolitik bør derfor understøtte miljøvenlige byggeløsninger og robuste strukturer, der kan modstå fremtidens krav.
- Livskvalitet og sociale rammer: Gennem smukke, funktionelle og inkluderende byrum og boliger kan arkitekturen understøtte fællesskab, trivsel og sundhed.
- Byer og bygder: Udviklingen bør ske med respekt for det enkelte steds særpræg, og der bør skabes plads til lokal innovation, økonomisk aktivitet og nye arbejdspladser.
- Arkitektur som økonomisk løftestang: Arkitektur kan fungere som en driver for innovation, investeringer og turisme. Dette kan styrke både erhvervslivet og samfundsøkonomien.

Som led i udarbejdelsen af en national arkitekturpolitik skal Naalakkersuisut desuden sikre, at politikken tager højde for gældende aftalegrundlag og standarder i bygge- og anlægsbranchen. Dette arbejde er allerede igangsat med henblik på at gøre standarder og ydelsesbeskrivelser tidssvarende og tilpasset grønlandske forhold og aspirationer, herunder de rammer der danner grundlag for planlægning, projektering, udbud og gennemførelse af byggerier.

Det økonomiske udgangspunkt er samtidig afgørende for udarbejdelsen af en national arkitekturpolitik. Naalakkersuisut må understrege, at vi står over for en stram økonomisk situation, hvorfor Finanslovsforslaget for 2026 lægger op til betydelige besparelser og en stram styring af de offentlige udgifter.

Det er derfor afgørende, at arbejdet i første omgang koncentrerer sig om udarbejdelsen af en strategisk procesplan, som kan danne grundlag for en mere præcis vurdering af de økonomiske og administrative konsekvenser. Det videre arbejde må herefter afklares løbende i samarbejde med Inatsisartut og tilpasses den samlede økonomiske prioritering og muligheder for finansiering.

Naalakkersuisut er enig i, at en national arkitekturpolitik vil kunne bidrage til kvalitet, bæredygtighed og sammenhængskraft i det byggede miljø. Naalakkersuisut indstiller derfor, at forslaget vedtages, og at arbejdet indledes med udarbejdelsen af en strategisk procesplan.

Med disse bemærkninger ser jeg frem til en god debat.